

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Jste připraveni na krach svého obchodního partnera? Aneb základní orientace v otázkách insolvence za deset minut. 1. část

Uzavřeli jste s obchodním partnerem smlouvu, dodali zboží, vystavili fakturu? Obchodní partner se ale zdráhá zaplatit a až po čase přiznává: zaplatit nemůžeme, nemáme z čeho. Jdeme do insolvence. Postavte se do fronty a nastavte ruku... Co teď? Začíná insolvenční řízení.

Insolvenční řízení funguje jako jakási hromadná exekuce - jednak by bylo neefektivní, aby byl majetek dlužníka rozdroben mezi množství exekutorů, ale také je zde především snaha zabránit davu věřitelů uspořádat divoký hon na majetek dlužníka ve stylu „kdo dřív přijde, ten dřív bere“. Ne nadarmo se o insolvenční řízení také mluví jako o „ochraně před věřiteli“.

V našem prvním článku zaměřeném na insolvenční řízení se podíváme na základní pojmy a instituty, s nimiž se můžeme v rámci insolvence, resp. insolvenčního řízení setkat.[\[1\]](#)

Insolvenční správce

V insolvenční řízení se řešení (všech) dluhů dlužníka spojí do jednoho řízení a ustanoví se jeden insolvenční správce. Správce je tu především od toho, aby zorganizoval spravedlivý a spořádaný průběh insolvenčního řízení a aby dohlédl, že každý dostane, co mu patří. Správce má být na straně všech a vlastně nikoho - chrání zájmy jak věřitelů, tak dlužníka. Mezi jeho úkoly patří řízení organizovat, dohlédnout na dlužníka, (a v případě konkursu) spravovat jeho majetek, zpeněžit jej, odhalovat a zabráňovat vyvážení majetku a zároveň také přezkoumávat pohledávky věřitelů, aby se žádný nepřihlásil o víc, než mu náleží.

Zjednodušeně shrnuto do jedné věty - v případě konkursu přijde insolvenční správce, vše sepíše, dle možností rozprodá, a co z toho vzejde, to rozdělí mezi věřitele. Ačkoli to zní jednoduše, nebudte překvapeni, že z průměrného insolvenčního řízení uvidíte peníze zpravidla až za několik let.

Nezapomeňte se přihlásit

Na začátku každého insolvenčního řízení je insolvenční návrh. Ten na dlužníka může podat buď jeho **věřitel**, nebo jej na sebe dlužník může (resp. ze zákona musí) podat **sám**. Jakmile návrh dojde soudu, zahájí se insolvenční řízení. Chcete-li jako věřitel ze svých peněz vidět alespoň něco zpátky, **je potřeba svou pohledávku přihlásit přihláškou**. Do insolvenčního řízení se totiž až na výjimky nedostanete automaticky. Soud k přihlašování pohledávek stanoví **lhůtu, kterou není radno zmeškat** - opozdilí věřitelé svůj nárok ztrácejí.

Samotným přihlášením pohledávky však ještě není vyhráno - správce může dojít k závěru, že jste neoprávněně přihlásili příliš velkou částku nebo pohledávku jako celek neuzná vůbec. V takovém případě je nutno ve stanovené lhůtě podat na správce žalobu a zahájit tzv. **incidenční spor**, v jehož průběhu soud určí, zda je pohledávka po právu a v jaké výši. Právě kvůli těmto incidenčním sporům se insolvenční řízení často protahují na dlouhé roky; dokud se nezjistí, kolik komu přesně patří, nelze většinu výtěžku rozdělovat.

Stejně tak může správce žalovat věřitele - někteří věřitelé se totiž na své insolventní partnery pokouší různými způsoby tlačit, aby například už před nebo i po zahájení insolvenčního řízení uhradili dluh přednostně jim. Tím si však zpravidla příliš nepomohou - správce takové transakce z účetnictví dlužníka snadno odhalí a příslušný úkon (platbu, smlouvu či jiné právní i faktické jednání) **může správce u soudu napadnout jako tzv. zvýhodňující**. Pokud soud žalobě správce vyhoví, věřitel pak musí celou neoprávněně získanou částku vrátit (nemluvě o možných trestněprávních důsledcích).

Konkurs nebo reorganizace

Soud v případě právnické osoby rozhodne, zda se úpadek bude řešit **konkursem nebo reorganizací**. **Konkurs** zjednodušeně řečeno znamená, že se majetek společnosti (dlužníka) rozprodá a výtěžek rozdělí mezi věřitele, načež se společnost zruší. **Reorganizace** pak vyžaduje reorganizační plán, na jehož základě bude společnost pod dohledem správce a soudu dále fungovat a pokusí se o restart podnikání.

Výhodou konkursu je zpravidla jeho větší rychlost a (pokud dlužník disponuje alespoň nějakým majetkem) pravděpodobnost uspokojení alespoň části pohledávek věřitelů. V případě reorganizace zase dlužníci nabízejí věřitelům větší míru uspokojení než v konkursu a v případě úspěšné reorganizace i možné pokračování obchodního partnerství. Reorganizace je ovšem běh na dlouhou trať s nejistým výsledkem a rizikem, že se nepovede a dluhy společnosti (dlužníka) se o to více prohloubí. Tudíž na věřitele ve finále může zbýt ještě méně, než kdyby se vše od počátku řešilo konkursem.

Majetková podstata a majetek, který není dlužníka

Insolvenční správce majetek dlužníka pojme do tzv. majetkové podstaty, která se v případě konkursu zpeněží, a výsledek se následně rozděljuje mezi věřitele. V případě reorganizace se s ní stane cokoliv, co se určí v reorganizačním plánu schvalovaném věřiteli - zpeněží se částečně, celá se ponechá, restrukturalizuje se, najde se strategický investor, který do ní přinese investici...

Jakmile je v konkursu celá majetková podstata zpeněžena a jsou dořešeny všechny incidenční spory, připraví správce konečnou zprávu - pokud ji soud schválí, vyhotoví se rozvrh a peníze se mohou konečně rozdělit věřitelům.

Při reorganizaci záleží na podmínkách schválených v reorganizačním plánu. Oproti konkursu může ale dlužník v reorganizaci zpravidla s majetkovou podstatou nakládat o poznání volněji. Dlužník tak své podnikání může provozovat i nadále a snaží se o uspokojení věřitelů a provedení ozdravných opatření, která si v reorganizačním plánu určil. Jakmile jsou vytyčené cíle splněny, soud vezme splnění plánu na vědomí a reorganizace skončí.

Stává se však, že se do majetkové podstaty pojme i cizí předmět - například věřitelem nebo jinou osobou vlastněné zboží, které dlužníkovi třeba jen pronajala nebo jej u dlužníka uskladnila. V takovém případě je věc potřeba řešit se správcem a doložit mu, že věc nepatřila dlužníku, ale jiné osobě a domoci se tak toho, aby správce věc z majetkové podstaty vyškrtl. (Pozn.: Opravdu si zboží neodvážejte jen tak bez vědomí správce, ledaže pak raději o svém nároku chcete přesvědčovat v lepším případě soud, v horším i policii.) Správce si však může stát za tím, že věc patří dlužníkovi. Poté nezbyvá, než se vyškrtnutí z majetkové podstaty na správci domáhat tzv. **vylučovací žalobou** u soudu, jinak by mohl být předmět prodán jako dlužníkův.

Pokud svěřujete obchodnímu partnerovi jakékoliv své předměty, např. stroje, nástroje, zboží, materiál atp., je vhodné vše dokumentovat - předměty například onálepkovat nebo jinak označit,

vyhotovit předávací protokoly, specifikovat tyto předměty jednoznačně ve smlouvě. Buďte připraveni na situaci, že své vlastnictví budete muset přesvědčivě prokázat.

Právo přeje bdělým

Insolvenční řízení se vyplatí průběžně hlídat a aktivně se do něj zapojovat, obzvlášť pokud máte za dlužníkem vysokou pohledávku. Všechny podstatné dokumenty se zveřejňují na webu insolvenčního rejstříku[2]. Pamatujte, že **ne všechny podstatné dokumenty se Vám budou osobně doručovat**. Jako věřitel se můžete dále angažovat při schůzi věřitelů nebo ve věřitelském výboru a pohlídat si tak doslova osobně, aby se řízení pokud možno nevyvíjelo zcela nežádoucím směrem. Nebojte se spolupracovat i se správcem - nemusí být nutně Vaším nepřitelem, naopak. Většina z nich nebude váhat Vás řízením provést a poradit nezbytné kroky.

Na závěr trocha upřímnosti - i když budete aktivní a dbát všech doporučení, nemějte ohledně uspokojení pohledávek velká očekávání. Pokud nemáte své pohledávky zajištěny a jste tedy tzv. nezajištěný věřitel, celý dluh prakticky nikdy z dlužníka zpět nedostanete. Průměrné uspokojení v konkursu se pohybuje okolo 4 % a v reorganizaci kolem 10 %. A jak bylo zmíněno výše, počkáte si.

Je zřejmé, že svět insolvencí je velmi komplexní a v jednom článku je prostor jen pro omezené a mnohdy zjednodušené informace. Pokud Vás zajímá, jak se proti insolvenci alespoň trochu pojistit a zlepšit své postavení, přečtěte si i druhou část našeho článku, který také vyjde na epravo.cz.

Tomáš Jelínek,
senior advokát

Vladislav Štol,
paralegal

EVERSHEDS SUTHERLAND

Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o.

Oasis Florenc
Pobřežní 394/12
186 00 Praha 8

Tel.: +420 255 706 500
Fax: +420 255 706 550
e-mail: paha@eversheds-sutherland.cz

[1] Tento článek nemá ambice vysvětlit celou problematiku insolvencí dopodrobna, ale poskytnout do ní základní vhled.

[2] K dispozici >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sbírnka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)